

Koulukiusaaminen

- Rakentava yhteistyö vanhempien kanssa

Virpi Pöyhönen

Erityisasiantuntija – kiusaamisen vastainen työ, MLL

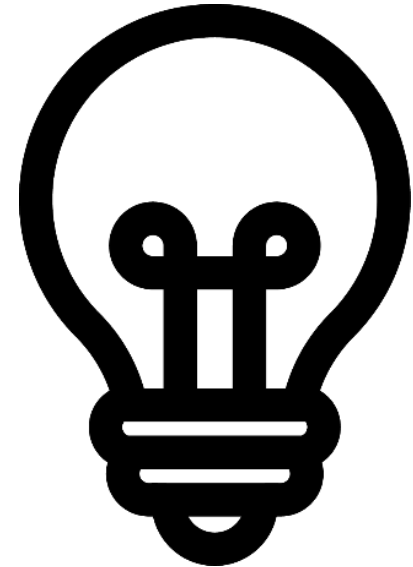
MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

Ammattilaisten aamukahvi, 11.4.2024

LAPSET ENSIN

Tänään

- Vanhempien kokemukset
- Ennaltaehkäisevä viestintä

"Huolta, surua, ahdistusta, voimattomuutta, vihaa, raivoa, riittämättömyyttä, avuttomuutta, ymmärtämättömyyttä, turvattomuutta, pelkoa, pahoinvointia, surua, osaamattomuutta..."

"Turhautumista, kun asiat eivät etene ja lapseni ei saa riittävää tukea hankalissa, nopeasti muuttuvissa tilanteissa. Kiukkua ja epätietoisuutta tulevasta".

”Nostattaa mieleen omassa lapsuudessani kokemani kiusaamiset. Sitä kautta myös vihaa” .

”Pelokkuutta, loppuuko kiusaaminen ja miten lapseni jaksaa. Omaan lapseen kohdistuva kiusaaminen on ihan kamalaa, siinä tulee tunne kuin itsestä lähtisi pala pois”.

A Multilevel Perspective on the Climate of Bullying: Discrepancies Among Students, School Staff, and Parents

TRACY EVIAN WAASDORP

The missing voice: Parents' perspectives of bullying

Jami-Leigh Sawyer ^{a,*}, Faye Mishna ^{a,b}, Debra Pepler ^c, Judith Wiener ^d

“We were Sad and We were Angry”: A Systematic Review of Parents’ Perspectives on Bullying

Susan Harcourt • Marieke Jasperse • Vanessa A. Green

“As a Parent You Become a Tiger”: Parents Talking about Bullying at School

Rebecca Hale¹ • Claire L. Fox² • Michael Murray²

- Epäselvyys siitä, mitä kiusaaminen on
- Epätietoisuus koulun kiusaamisenvastaisesta työstä
- Kokemus, ettei asiaa oteta vakavasti

Yhteinen määritelmä

Viestintä

- Ennaltaehkäisy
- Kiusaamistilanteet

Kiusaamisen vastainen työ

- Koulun rooli
- Kodin rooli

Määritelmä

”En ole varma, jos koulukiusaaminen on sitä, että joku vaan tekee jotain paha sinulle ja onko kiusoittelu jotain sellaista, että tuntee toisen ja haluaa vain pitää hauskaa, mutta ei ole tarkoitusta satuttaa. Ajattelen, että kiusaava oppilas todella haluaa satuttaa. En tiedä.”

[”I'm not sure if bullying is, if somebody just does something I guess bad to you, [who you don't know] and is teasing like if you know them and they are just kind of playing with you but not necessarily like have a hidden agenda of hurting you. I think bullies really want to hurt you. I don't know.”]

Koulukiusaaminen

- Toistuvuus
- Tahallisuus
- Vallan epätasapaino

- Alistussuhde, jolla eri muotoja

- Mistä on kyse?
- Onko tämä kiusaamista?
- Mitä koulussa tehdään?

Rakenteet

- Laki
- Suunnitelma
- Työkalut

Suomen perusopetuslaki, 29§

- Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön
- Opetuksen järjestäjän tulee laatia opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimeenpanna suunnitelma ja valvoa sen noudattamista ja toteutumista

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki, 13§

Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä (opetuksen järjestäjä)

www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/varhaiskasvatuksen-opetuksen-seka-oppilas-ja-opiskeluhoollon-suunnitelmat

Kiusaamisen vastaiset ohjelmat antavat konkreettisia työkaluja toteuttaa suunnitelma

Mistä viestitään?

Tuloksellinen kiusaamisenvastainen työ:

- Koko koulu yhteisö
- Ennaltaehkäisy
- Puuttuminen

mm. tietoisuus, sitoutuminen, jaetut asenteet, me-henki

Fokus koulukiusaamisessa, samalla tunne- ja vuorovaikutustaidot. mm. normit, tunnetaidot, empatia, ryhmän vaikutus kiusaamiseen, turvalliset tavat puolustaa kiusattua, pystyyden kokemus, kokemus siitä, että omalla toiminnalla on väliä.

Selkeä prosessi ja sen seuranta, keskustelut kiusatun ja kiusaavan oppilaan kanssa, ratkaisukeskeisyys.

Viestintä

”Noin kolmannes huoltajista ei kokenut saaneensa tietoa siitä, miten oman lapsen koulussa kiusaamista ehkäistään, miten siihen puututaan tai miten tapaukset selvitetään. Vielä harvempi koki saaneensa tietoa siitä, miten koulussa käytössä olevaa kiusaamisen vastaista menetelmää toteutetaan. Koulujen kiusaamisen vastaisen työn toimivuuden kannalta on ensiarvoisen tärkeää kiinnittää huomiota siihen, että **niin oppilaille kuin huoltajillekin viestitään selkeästi siitä, että kouluilla on halua ja keinoja puuttua tilanteeseen. Kiusaamisen ennaltaehkäisyssä on tärkeää ottaa sekä oppilaat että huoltajat mukaan koulujen kiusaamisen vastaiseen työhön.**”

Mistä viestitään?

ENNALTAEHKÄISEVÄ
VIESTINTÄ

VIESTINTÄ
KIUSAAMISTILANTEISSA

Mistä viestitään?

- Ennaltaehkäisy
 - Mitä koulussa tehdään koulukiusaamisen ennaltaehkäisemiseksi?
 - Mikä/ mitkä menetelmät menetelmät käytössä?
 - Miten koulussa käytössä olevaa/ olevia kiusaamisen vastaista menetelmää toteutetaan?
 - Mitä kullakin vuosiluokalla tapahtuu ja milloin?
 - Miten kiusaamistilannetta seurataan (esim. Kouluterveyskysely; KiVa-kysely) ja miten tuloksista tiedotetaan?

Dialogi. Koulun vastuulla toimia ja viestiä huoltajille – Huoltajien vastuulla kysyä.

Mistä viestitään?

- Puuttuminen

- Keheh koulussa otetaan yhteyttä, jos omaa lasta kiusataan (tai lapsi kiusaa, kertoo kiusaamisesta kotona jne.)?
- Miten koulussa puututaan esille tulleisiin kiusaamistapauksiin?
- Kuka selvittää kiusaamistapaukset (tiimi, luokanopettaja jne.)
- Mitä selvittäminen tarkalleen ottaen sisältää?
- Miten ja milloin tilannetta seurataan?
- Miten ja milloin huoltajia (kiusaava ja kiusattu oppilas) tiedotetaan?
- Miten toimitaan, jos kiusaaminen ei puuttumisesta huolimatta lopu?

Dialogi. Koulun vastuulla toimia ja viestiä huoltajille – Huoltajien vastuulla kysyä.

Mistä viestitään?

- Ks. edellinen kalvo

Dialogi. Koulun vastuulla toimia ja viestiä huoltajille – Huoltajien vastuulla kysyä.

Laajempi yhteistyö huoltajien kanssa

Esimerkiksi...

...tapaamiset, joissa keskustellaan siitä, mitä kiusaaminen on, sen yleisyydestä, kiusatuksi joutumisen riskitekijöistä ja siltä suojaavista tekijöistä, koulun tilanteesta yleisesti sekä koulun kiusaamisenvastaisesta työstä.

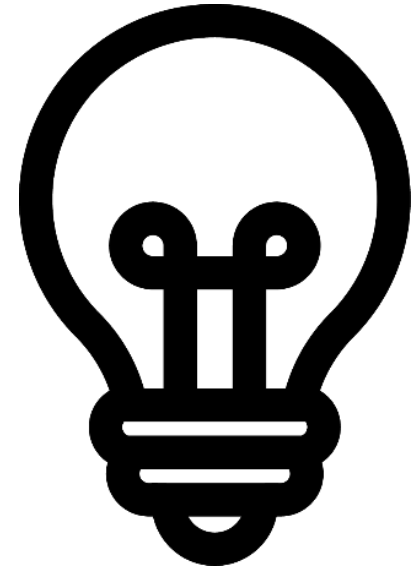
...ohjeistetaan, miten kotona voidaan käsitellä koulukiusaamista.

Aito mahdollisuus osallistua koulun toimintatapojen valmisteluun.

- **Mitä kaikkea voi käytännössä tarkoittaa?**

Tänään

- Vanhempien kokemukset
- Ennaltaehkäisevä viestintä

”Muutos syntyy yhdessä. Sanotaan, että lasten kasvattamiseen tarvitaan koko kylä. Myös koulukiusaamisen kierteen katkaisemiseen tarvitaan meidät kaikki.”

KIITOS!

virpi.poyhonen@mll.fi